

Ի ՄԿԱՆՈՒՆՍ ԳԵՏՈՑ

— ՆՈՒԱԳ —

Ըզհողմաշարժ ալիս ըզվազ և զպըղպըջակ,
Խոխոջ կարկաջ սոյր և շըրջան սաստիկ արագ,
Ջալս և զյորձանս, փըրփուր հառաչ և ըզկոհակ,
Նշովածաւալ ըզտարածմունս խորշկէն ծակ ծակ,

Հեզ ծածանմունս, ըզմութ և զլոյսըս կապուտակ,
Ահեղաձայն խիտ ելեկջ մինչ 'ի յատակ,
Ըզկաց և մնաց, ըզդանդաղանըս ծիծաղակ,
Կընճիւն յոլով, նըկարս ըստուերս իբր ընդ ապակ,

Մերթ երեւել և մերթ ծածկիլ, մերթ ոռոգել
Մերթ զովանալ և մերթ պաղիլ զիծգիծ թելթել,
Մերթ ընդ խոխոմս յըստակ զըտիլ հեկեկաձայն.

Մերթ ամբառնալ կոխել զափունս ամբարտաւան,
Մերթ ըզնաւակ, սայլ բեռնաբարձ աշխոյժ տանել,
Ո՛վ պերճաբան Մուսայդ, տուր քաջ ինձ վիպազըրել:

Հ. Ար. Ճ.

ԳՈՒԼԻԷԼՄՈՍ Ա.
ԹԱԳԱՒՈՐ ԲՐՈՒՍԻՈՑ

Գուլիէլմոս Թադաւորը փրեզերիկոս Գուլիէլմոս Դին եղբայրը ու յաջորդը, և փրեզերիկոս Գին որդին, ծնաւ 1797ին մարտի 22: Մէկէն ղինուորական ծառայութե մտաւ և 1813 ու 1815 թուականաց մէջ Նաբոլէոն առաջնոյն դէմ եղած պատերազմաց մասնակից եղաւ: Յամին 1848 Բոմբերանիոյ կուսակալ զըրուեցաւ, բայց խռովութե պատճառաւ ստիպուեցաւ Անգղիա փախչիլ, ուր քանի մը ամիս պանդըխտելէն ետեւ, նոյն տարւոյն մայիս ամսոյն մէջ Սահմանադիր ժողովոյն նուիրակ ընտրուելով, Պէրլին դառնալու հրաման ընդունեցաւ:

Ծամին 1849 երբ Բրուսիան Պատէնի խռովարարները նուաճելու համար զընդեր խաւրելու պարտաւորուեցաւ, անոնց հրամանատարութիւն իրեն յանձնեց, որ քանի մը շաբթուան մէջ հանդարտեց երկիրը, և հոկտեմբեր ամսոյն մէջ Քոպլէնց գնաց Հռենոսեան դաւառաց ղինուորական կուսակալի պաշտօնով: 1854 տարւոյն հազարապետ հետեւակազօրուն, և Մայնցա քաղքին գաշնաւոր բերդից առաջնորդ անուանուեցաւ:

1858ին տէրութեան կառավարութիւնը իրեն անցաւ իր Թադաւոր եղբորը հիւանդութեան պատճառաւ, որուն և յաջորդեց 1861ին Գուլիէլմոս Ա. անուամբ, և պսակուելով Թադաւորական իրաւունքները ժառանգեց:

Գորկիւլարոս Ա. Քաղաքի Բերդիտիւն. — Կաթուր Գերարտիւն

Քանի որ դեռ չէր թագաւորած՝ ազատական սկզբանց հետամուտ կը ցուցնէր ինքզինքը. հազիւ թէ գահ բարձրացաւ, իւր պաշտօնէին Պիսմարը կոմսին խորհուրդներէն յորդորուած ուրիշ ճամբայ բռնել սկսաւ:

Այս ատեններս Տանիմարբայի պատերազմը վրայ հասաւ, յորում սակաւաթիւ բայց դիւցազուն ժողովուրդ մը, Եւրոպիոյ դիտող բայց անզգայ աչքին տակ, քաջութեամբ պատերազմելով փառօք ջախջախեցաւ Բրուսիոյ և Աւստրիոյ անդիմադրելի զօրութենէն: Բայց այս պատերազմէս ետքը շատ չանցաւ այս երկու միաբանեալ տէրութեանց մէջ, այսինքն Հապսպուրկ և Հոհենհոլլէն երկու թագաւորական ցեղից մէջ, գերմանական գլխաւորութե՛ն հին գրեգիւնները նորէն յուզուեցան: Տարածայնութիւնները շուտով յայտնի թըշնամութեան փոխուեցան, ուսկից ծագեցաւ 1866ին մեծ պատերազմը և Սատովայի յաղթութիւնը Աւստրիոյ վրայ:

Այս յաղթութիւն Պիսմարը յարմար առիթ գտեց Գերմանական միութեան մեծ մտածութե՛ն իբր գործի ծառայեցը ներով ազգային ազատական ըսուած կողմնակցութիւնը, որոնցմէ կը բաղկանար ըստմեծիմասին նուիրակաց ժողովարանը, ուստի ժառանգական կողմնակցութե՛ն հետ ունեցած մտերմութե՛ն քիչ մը հեռանալ ձևացընելով խորհրդարանի օրինադրութեց միտում կեղծեց, և այն պիտի ճարտարութեամբ գործ տեսաւ, որ ազգային ազատականը ու Պիսմարը, որ առաջ հակառակ ոգւով մէկմէկէ կը խորշէին, միացան փոփոխակի իրարու հետ, անանկ որ պաշտօնարանը զգիւնեալ Գաղղիա իբր 'ի ֆլաս կամ 'ի ըս պառնալիս միացեալ Գերմանիոյ ցուցընելով, յաջողեցաւ խորհրդարանին հաճութիւնը առնուլ՝ պատերազմական պատրաստութեանց առատ դրամ ծախելու համար, որով ծագեցաւ անցեալ տորուան ահեղ պատերազմը Գաղղիոյ հետ: Բայց ուրիշ կողմանէ այս ալ ստոյգ է, որ 1866ին յաղթանակնե-

րով արդէն հաշտուած էին իրարու հետ թագաւորը, պաշտօնարանը և նուիրակները:

Նաև 1813ին ազգային ազատականք կային, զորոնք Փրեզերիկոս Գուլիէլմոս Գ. կը շողմէր ու կը քաջալերէր. սակայն Նաբոլէոն մեծն յաղթուելուն պէս, մէկէն թագաւորին երեսէն ընկան ու ջախջախուելով ընկճեցան: Ուստի հիմա ալ Գերմանիա շատերը կը սկսին կասկածիլ որ արդի պատերազմիս ու յաղթութեան յետին հետեանքը ներքին գերութիւնը պիտի ըլլայ, որուն առհաւատչէն է Գերմանիոյ բռնական միութիւնը Բրուսիոյ դաւադանին տակ, և հետեանք Գերմանիոյ կայսերական թագը Բրուսիոյ թագաւորին գլուխը, զոր պսակեցին կամայ ակամայ Գերմանիոյ իշխանքն:

ԿԵՆԴԱՆԵԱՅ ԶԱՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՈՒ ԶԱԳՈՒՅ ՎՐԱՅ ՈՒՆԵՑԱՆ ՍԷՐԸ

Թռչնոց բոյներու շինուածքը զարմանալի են թէ կազմութեամբ և թէ մասանց չափակցութեւ, որոնք իրենց զանազան ձևերովը մարդուս ապշութիւնը կը գրաւեն: Անոնց շինութեանը համար՝ նախ ապահով երեցած գիւրքը կ'ընտրեն, որ միշտ կամ ծառոց զազաթը կ'ըլլայ կամ թանձրախիտ ցանկերը, և կամ ամայի ժայռերը: Իսկ անոնց հիանալի շէնքին կազմութեանը՝ միայն ականատես աչքը կրնայ յստակ դադափար մը ունենալ: Արտաքին երեսը, իբր ատաղձ ծառայելով, միշտ աւելի անհարթ է, և փուշերէ կամ ճիւղերէ և կամ տղմէ կը կազմեն. իսկ ներսի կողմը իրենց ձագուցն հանգստեան համար յարդով կամ մամռով կամ բուսոց աղուամազով կամ ասրով և կամ փափուկ փետրով կը յօրինեն: Չկրնուի թռչնոյն բոյները լաւ կերպով մինչև դար մը կրնան տեւել, զորոնք ծովու մէջ դնելով անդամ՝ անթափանցելի կ'ընէ ալիքներէ: